

Kokousaika torstai 11.12.2025 klo 17–18.55

Kokouspaikka Seurakuntatoimisto, neuvotteluhuone

Läsnä olleet jäsenet Koivulahti Juha, kirkkoherra, puheenjohtaja, poissa § 96–§97
Rauhaniemi Jenni, varapj, puheenjohtaja §96–§97
Eloranta Eija
Koivu Asko
Malin Milla
Mäkelä Hannu, poissa
Peltonen Susanna
Rekola Sinikka
Tuovinen Tuomo
Vainio Heikki

Muut läsnäolijat Kaunisto Jyri kirkkovaltuuston pj
Penttilä Mirka kirkkovaltuuston vpj, poissa
Koskela Ulla talouspäällikkö, esittelijä, sihteeri

Sisällysluettelo

86. Kokoustiedot.....	2
87. Kirkkovaltuuston 4.12.2025 kokouksen toimeenpanopäätökset.....	3
88. Luottotappiot.....	4
89. Yhteistyötoimikunnan asettaminen	5
90. Kirkon urkujen peruskorjaus.....	6
91. Tammelan seurakunnan strategian valmistelun siirtäminen vuoden 2027 alkuun	7
92. Kirkkokolehdit tammi-kesäkuu 2026	8
96. Kirkkoherra Juha Koivulahden sivutoimen työtuntien seuranta kesäkuu–joulukuu 2025.....	14
97. Kirkkoherra Juha Koivulahden sivutoimilupa-anomus	15
98. Rippikoulusuunnitelma 2026.....	16
99. Kirkkoherran ja talouspäällikön viranhaltijapäätökset.....	18
100. Kirkkoherran ja talouspäällikön ajankohtaiset asiat.....	18
101. Muut asiat.....	18
102. Muutoksenhakumenettely ja kokouksen päättäminen	19

Allekirjoitukset

Juha Koivulahti puheenjohtaja	Jenni Rauhaniemi puheenjohtaja §96–§97	Ulla Koskela sihteeri
----------------------------------	---	--------------------------

Pöytäkirjantarkastus

Milla Malin	Susanna Peltonen
-------------	------------------

Nähtävillä olo

Tarkastettu pöytäkirja asetetaan nähtäville Tammelan seurakunnan verkkosivuille 15.12.2025-7.1.2026. Ilmoitus nähtävillä olosta ilmoitettu 8.12.2025.

86. Kokoustiedot

Kokouksen avaus

Kirkkoherra piti alkuhartauden ja avasi kokouksen.

Merkittiin, että ma toimistos sihteeri Anna-Leena Pihtimäki kävi esittäytymässä kirkkoneuvostolle ennen kokouksen alkua.

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kokouskutsu ja esityslista on lähetetty 5.12.2025. Kutsu on toimitettava jäsenille viimeistään viisi päivää ennen kokousta.

Seurakunnan toimielin on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on paikalla.

Päätösehdotus:

Todetaan läsnä olevat jäsenet sekä kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

Päätös:

Todettiin kokous laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Pöytäkirjantarkastajien nimeäminen ja pöytäkirjan nähtävillä olo

Pöytäkirjan tarkastaa kaksi kokouksen valitsemaa pöytäkirjantarkistajaa tai jos kokous niin päättää, kirkkoneuvosto kokouksessaan.

Pöytäkirja asetetaan nähtäville Tammelan seurakunnan verkkosivuille 15.12.–7.1.2026.

Päätösehdotus:

Kirkkoneuvosto valitsee pöytäkirjantarkastajat.
Vuorossa Milla Malin ja Hannu Mäkelä sekä varalla Susanna Peltonen ja Sinikka Rekola

Päätös:

Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Milla Malin ja Susanna Peltonen.

Kokouksen työjärjestys

Lapsen edun edistämiseksi kirkollisen viranomaisen on päätöksen valmistelussa arvioitava ja otettava huomioon sen vaikutukset lapsiin. Vaikutusten arvioinnin tekee se viranomainen, joka käsittelee asiaa ensimmäisenä (KJ 10:4 §). Mikäli lapsivaikutuksia on valmistelussa havaittu, on ne kirjattu esittelytekstiin.

Päätösehdotus:

Kirkkoneuvosto hyväksyy jäsenille etukäteen lähetetyn esityslistan kokouksen työjärjestykseksi ja päättää mahdollisista muista asioista.

Päätös:

Hyväksyttiin esityslista kokouksen työjärjestykseksi siten, että siihen lisätään jäsenille etukäteen lähetetty lisäesityslistan asia § 98 rippikoulusuunnitelma 2026.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet: _____

87. Kirkkovaltuuston 4.12.2025 kokouksen toimeenpanopäätökset

1. Katariina Simelius-Hietolan vaalikelpoisuus

Kirkkovaltuusto totesi varavaltuutettu Katariina Simelius-Hietolan vaalikelpoisuuden menettämisen paikkakunnalta poismuuton takia.

Päätösehdotus talouspäällikkö:

Kirkkoneuvosto antaa päätöksen tiedoksi Katariina Simelius-Hietolalle sekä seurakuntahallinnossa huomioitavaksi.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin.

2. Poistosuunnitelma

Kirkkovaltuusto hyväksyi Tammelan seurakunnan uuden poistosuunnitelman.

Päätösehdotus talouspäällikkö:

Kirkkoneuvosto antaa poistosuunnitelman noudatettavaksi seurakunnan taloushallinnossa tilinpäätöksestä 2025 alkaen.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin.

3. Talousarvioavustukset 2026

Kirkkovaltuusto hyväksyi kirkkoneuvoston esityksen mukaisesti talousarvioavustukset vuodelle 2026.

Päätösehdotus talouspäällikkö:

Kirkkoneuvosto antaa seurakunnan taloushallinnon huomioitavaksi.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin.

4. Talousarvio 2026 ja talous- ja toimintasuunnitelma 2026–2028

Kirkkovaltuusto hyväksyi talousarvion ja talous- ja toimintasuunnitelman.

Päätösehdotus talouspäällikkö:

Kirkkoneuvosto antaa talousarvio sekä talous- ja toimintasuunnitelman noudatettavaksi.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin.

5. Talousarvion 2025 muutos

Kirkkovaltuusto hyväksyi talousarvioon lisättäväksi investointiosaan mönkijän hankinnan sekä poistettavaksi tuloslaskelmaosasta.

Päätösehdotus talouspäällikkö:

Kirkkovaltuusto antaa talouspäällikön tehtäväksi muuttaa 2025 talousarviota päätöksen mukaisesti.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin.

88. Luottotappiot

Tammelan seurakunnan saatavissa on kolme hautauslaskua vuodelta 2023:

359 € eräpv 30.10.2023

311 € eräpv 2.1.2024

574 € eräpv 14.3.2024

Vuodelta 2024-2025 ei ole erääntyneitä saatavia hautauslaskuista.

Päätösehdotus talouspäällikkö:

Kirkkoneuvosto päättää, että saatavat vuodelta 2023 kirjataan luottotappioiksi.

100 euroa ja sitä pienempien saatavien luottotappiokirjauksista päätöksen tekee talouspäällikkö.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin.

89. Yhteistyötoimikunnan asettaminen

Yhteistoiminnasta evankelis-luterilaisessa kirkossa annettu laki tulee voimaan 1.1.2026. 1.1.2026 alkaen seurakunnissa sovelletaan joko kirkon yt-lakia tai kirkon yt-sopimusta. Yt-lakia sovelletaan seurakunnissa, joissa työskentelee säännöllisesti yli 20 henkilöä. Tammelan seurakunnassa säännöllisesti työntekijöitä on 13. Työsuojelua koskeissa asioissa kaikki noudattavat edelleen kirkon yt-sopimusta.

Kirkon yhteistoimintasopimuksen (14 §) mukaan yhteistyötoimikunta on asetettava, kun työnantajan palveluksessa työskentelee säännöllisesti vähintään 10 työntekijää. Sen jäsenmäärästä sovitaan paikallisesti ottaen huomioon työpaikan laatu, laajuus ja muut olosuhteet. Yhteistyötoimikunnassa voi olla enintään 12 jäsentä. Vähintään neljäosan jäsenistä tulee olla työnantajan edustajia.

Työntekijällä tarkoitetaan seurakunnan palveluksessa olevaa viranhaltijaa/työntekijää, joka ei ole työnantajan edustaja. Työnantajan edustajana yhteistyötoimikunnassa toimii työsuojelupäällikkö. Jos yhteistyötoimikunnassa on enemmän kuin neljä jäsentä, työnantajan edustajana toimii työsuojelupäällikön lisäksi kirkkoherra ja tarpeen mukaan kirkkoneuvoston määräämä muu esihenkilö.

Työntekijöiden edustajina yhteistyötoimikunnassa toimivat työsuojeluvaltuutetut ja pääsopijajärjestöjen pääluottamusmiehet. Paikallisesti voidaan sopia, että myös varavaltuutetut ja pääsopijajärjestöjen luottamusmiehet voivat toimia työntekijöiden edustajina yhteistyötoimikunnassa. Yhteistyötoimikunnan puheenjohtajana toimii työsuojelupäällikkö ja varapuheenjohtajana yhteistyötoimikunnan työntekijöitä edustavien jäsenten keskuudestaan valitsema henkilö.

Tammelan seurakunnan työntekijöissä ei ole pääsopijajärjestöjen pääluottamusmiehiä.

Tammelan seurakunnan työntekijät ovat 20.11.2025 pidetyssä vaalissa valinneet työsuojeluvaltuutetuksi kaudelle 2026-2029 Katriina Vilkmanin, 1. varavaltuutetuksi Heikki Koivusen ja 2. varavaltuutetuksi Kaarina Juhalan.

Päätösehdotus talouspäällikkö:

Kirkkoneuvosto asettaa Tammelan seurakuntaan yhteistyötoimikunnan vuosille 2026–2029, johon kuuluu neljä jäsentä: työnantajan edustajana työsuojelupäällikkö Ulla Koskela sekä työntekijöiden edustajina työsuojeluvaltuutettu sekä varavaltuutetut.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin.

90. Kirkon urkujen peruskorjaus

Kirkkoneuvosto hyväksyi 12.12.2024 Urkurakentamo Veikko Virtanen Oy:n tarjouksen Tammelan kirkon urkujen peruskorjauksesta hintaan 54 000 euroa (alv 25,5 %).

Peruskorjaus toteutetaan helmi-huhtikuussa 2026.

Päätösehdotus talouspäällikkö:

Kirkkoneuvosto päättää hakea urkujen peruskorjaukseen kirkkohallitukselta korjausavustusta.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin.

91. Tammelan seurakunnan strategian valmistelun siirtäminen vuoden 2027 alkuun

Tammelan seurakunnan strategia on laadittu vuosiksi 2022–2024 ja se pohjautui pitkälti kokonaiskirkon Ovet auki -strategiaan, joka on voimassa vuoteen 2026 loppuun saakka. Kirkkohallituksessa on valmistelussa kokonaiskirkon uusi strategia, jonka pitäisi valmistua 2027.

Tämän vuoden piispantarkastusprosessin ohessa on valmisteltu Tammelan seurakunnalle uutta strategiaa. Syntyneestä aineistosta kirkkoherran oli tarkoitus koostaa kuluven syksyn ja loppuvuoden aikana luonnos kirkkoneuvostolle, joka olisi neuvoston käsittelyn jälkeen siirtynyt edelleen kirkkovaltuuston hyväksyttäväksi. Prosessi on kuitenkin kesken eikä se tule valmiiksi kuluven vuoden aikana, vaan siirtyy joka tapauksessa ensi vuoden puolelle.

Hiippakunnan tuomiokapitulin johtamalla kirkkoherrojen päivillä 2.–3.12. käytiin läpi ajankohtaisia asioita ja yhtenä oli esillä kokonaiskirkon tuleva strategia sekä seurakuntien strategiaprosessit ylipäänsä. Aika monessa seurakunnassa on käytäntönä, että strategiat valmistellaan kunkin uuden valtuustokauden alussa ja ne kattavat valtuustojen nelivuotiskaudet.

Tammelassakin olisi hyvä siirtyä tähän käytäntöön, joka selkiyttäisi ja rytmittäisi strategiajaksoja. Vanhaksi käynyt seurakunnan strategia 2022–2024 on edelleen käyttökelpoinen eikä uudelle ole välitöntä tarvetta. Tästä syystä olisi perusteltua, että hyväksytään strategia 2022–2024 jatkumaan siirtymävaiheen strategiana, ja kun uudet kirkkovaltuutetut aloittavat tehtävässään, alkuvuoden 2027 aikana valmistellaan seurakunnan uusi strategia, joka kattaisi valtuustokauden 2027–2030. Näin toimien uuden strategian laadinnassa olisi jo hyödynnettävissä lisäksi uusi kokonaiskirkon strategia.

Päätösehdotus kirkkoherra:

Kirkkoneuvosto hyväksyy Tammelan seurakunnan vuosille 2022–2024 laaditun strategian jatkumaan vielä vuoden 2026. Uudet valtuutetut valmistelevat kirkkoherran johdolla seuraavan strategian vuosille 2027–2030.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin.

92. Kirkkokolehdit tammi-kesäkuu 2026

Kirkkohallitus on yleiskirjeessään ja sen liitteessä 25/2025 (30.09.2025) kirkkojärjestyksen 5 luvun 13 §:n mukaan määrännyt, että vuoden 2026 aikana on Turun arkkihiippakunnan sekä Tampereen, Oulun, Mikkelin, Kuopion, Lapuan, Helsingin ja Espoon hiippakuntien seurakunnissa koottava yleiskirjeessä luetellut kolehdit.

Kirkkohallituksen määräämät kolehdit on jaettu kahteen kategoriaan:

1) kolehdit, jotka kirkkohallitus määrää kerättäväksi tiettynä sunnuntaina tai pyhäpäivänä sekä 2) ns. suosituskolehdit, joita seurakunta voi niin halutessaan sijoittaa omaan kolehtisuunnitelmaansa.

Tammelan seurakunnan kolehtisuunnitelma ajalle tammi–kesäkuu 2025:

Lihavoidulla fontilla seurakunnan päätettävissä olevat kolehdit.

Kursivoidulla fontilla Kirkkohallituksen päättämät kolehdit.

to 1.1. Uudenvuodenpäivä Jeesuksen nimessä
Seuraa minua -hankkeelle, jonka tavoitteena on auttaa seurakuntia suunnittelemaan ja toteuttamaan tavoittavaa ja evankelioivaa toimintaansa Kansan Raamattuseuran Säätiön kautta.

su 4.1. 2. sunn. joulusta Herran huoneessa
Pyhäkoulutoiminnan kehittämiseen Lasten ja nuorten keskus ry:n kautta.

ti 6.1. Loppiainen Jeesus, maailman valo
Suomen Lähetyseuralle (joku Kauneimpien joululaulujen kohteesta)

su 11.1. 1. sunnuntai loppiaisesta Kasteen lahja
Nuorten Alfa-materiaalien tuottamiseen kirkkomme rippikoulu- ja nuorisotyötä varten Alfa Suomi ry:n kautta.

su 18.1. 2. sunnuntai loppiaisesta
Kristittyjen ykseyden rukouspäivä / ma 19.1. Pyhän Henrikin muistopäivä
Kristittyjen yhteyden edistämiseen Suomen Ekumeenisen Neuvoston kautta.

su 25.1. 3. sunnuntai loppiaisesta Jeesus herättää uskon
Torron kappelitoimikunnalle.

su 1.2. 3. sunn. ennen paastonaikaa (Septuagesima)Ansaitsematon armo
Lähetystyöhön saavuttamattomien tavoittamiseksi evankeliumilla Suomen Luterilaisen Evankeliumiyhdistyksen työalueilla.

su 8.2. Kynttilänpäivä / Yhteisvastuukeräys alkaa Kristus, Jumalan kirkkauden säteily
Yhteisvastuukeräykselle. Yhteisvastuukeräyksen vuoden 2026 teemana on vanhusten pelko pärjäämisestä. Kirkkopalvelut ry.

su 15.2. Laskiaissunnuntai (Esto mihi)
Jumalan rakkauden uhritie
Kirkon Ulkomaanavun katastrofirahastoon hätäavun antamiseksi ihmisten ja luonnon aiheuttamien kriisien uhreille.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet: _____

ke 18.2. Tuhkakeskiviikko Katumus ja paasto
Hengen uudistus kirkossamme ry:lle diakonisen ja evankelioivan toiminnan vahvistamiseksi Suomessa ja maailmalla seurakuntayhteisöjen kautta.

su 22.2. 1. paastonajan sunnuntai (Invocavit)Jeesus, kiusausten voittaja
Päihde- ja kriminaalityöhön eri järjestöille Kirkkohallituksen kautta.

su 1.3. 2. paastonajan sunnuntai (Reminiscere)Rukous ja usko
Tunnustustenväliselle Wycliffe Raamatunkääntäjät -lähetysjärjestölle raamatunkäännöstyöhön alueille, jossa tarve on suurin.

su 8.3. 3. paastonajan sunnuntai (Oculi) / Naistenpäivä Jeesus, Pahan vallan voittaja
Suomen Lähetysseuran humanitaariseen työhön, jolla on tuettu esimerkiksi Ukrainan ja Gazan sodissa kärsineitä. (varsinainen keräyspyhä: 1.3.).

su 15.3. 4. paastonajan sunnuntai (Laetare) Elämän leipä
Naisten ja perheiden parissa tehtävälle mediatyölle Aasiassa Medialähetys Sanansaattajat kautta.

su 22.3. Marian ilmestyspäivä Herran palvelijatar
Herättäjä-Yhdistyksen lapsi-, nuoriso- ja opiskelijatyöhön käytettäväksi lasten, nuorten ja opiskelijoiden valtakunnallisten tapahtumien ja leirien järjestämiseen.

su 29.3. Palmusunnuntai Kunnian kuninkaan alennustie
Köyhien kirkkojen kasvuun ja kirkkojen työntekijöiden kouluttamiseen. Suomen Lähetysseura ry.

to 2.4. Kiirastorstai Pyhä ehtoollinen
Etiopiassa toimiville yhteisöhankeille, joissa autetaan vakavaa vainoa kohdanneita kristittyjä perustarpeita tukevalla avulla Open Doors Finlandin kautta.

pe 3.4. Pitkäperjantai Jumalan Karitsa
Taloudellisessa ahdingossa olevien yksittäisten ihmisten ja perheiden auttamiseen Suomessa Kirkon Diakoniarahaston kautta.

la 4.4. Pääsiäisyö Kristus on voittanut kuoleman vallan
Naisten aseman vahvistamiseksi maissa, joissa he joutuvat kärsimään väkivallasta ja alistamisesta sukupuolensa takia Suomen Lähetysseuran kautta.

su 5.4. Pääsiäispäivä Kristus on ylösnoussut!
Kirkon Ulkomaanavun kautta maailman köyhimpien ihmisten auttamiseksi muun muassa toimeentulomahdollisuuksia parantamalla.

ma 6.4. 2. pääsiäispäivä Ylösnousseen kohtaaminen
Torron kappelitoimikunnalle.

Su 12.4. 1. sunnuntai pääsiäisestä (Quasimodogeniti)Ylösnousseen todistajia
Suomen Raamattuopiston nuorten raamatun peruskurssin (PK) tukemiseen Suomen Raamattuopiston säätiön kautta.

Su 19.4. 2. sunnuntai pääsiäisestä (Misericordia Domini)Hyvä paimen
Kirkon ulkosuomalaistyöhön Kirkkohallituksen kautta.

su 26.4. 3. sunnuntai pääsiäisestä (Jubilate) Jumalan kansan koti-ikävä
Pakolaisleirityö Ugandan pakolaisleireillä eteläsudanilaisten pakolaisten parissa Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistyksen kautta.

su 3.5. 4. sunnuntai pääsiäisestä (Cantate) Taivaan kansalaisena maailmassa
Taloudellisessa ahdingossa olevien yksittäisten ihmisten ja perheiden auttamiseen Suomessa Kirkon diakoniarahaston kautta.

su 10.5. Perheen sunnuntai Perhe, Jumalan luomislahja
Retriittiohjaajien kouluttamiseen sekä monimuotoisen hengellisen elämän ohjaajakoulutusten toteuttamiseen Hiljaisuuden Ystävät ry:n kautta.

to 14.5. Helatorstai Korotettu Hera
Valtakunnalliseen vertaistukeen lapsen kuoleman kokeneille vanhemmille, isovanhemmille ja sisaruksille Käpy Lapsikuolemaperheet ry:n kautta.

su 17.5. 6. sunnuntai pääsiäisestä (Exaudi) / Kaatuneiden muistopäivä Pyhän Hengen odotus
Veteraani- ja perinneajan hengelliseen työhön Tammenlehvän Perinneliitto ry:n kautta.

su 24.5. su 8.6. Helluntaipäivä Pyhän Hengen vuodattaminen
Lasten ja nuorten koulutuksen tukemiseen kriisitilanteissa Kirkon Ulkomaanavun kautta.

su 31.5. Pyhän Kolminaisuuden päivä Salattu Jumala
Heikoimmassa asemassa olevien ihmisten hyväksi Etiopiassa ja Itä-Aasiassa Lähetysyhdistys Kylväjän kautta.

su 7.6. 2. sunnuntai helluntaista / Kesä 1 -konfirmaatiomessu Katoavat ja katoamattomat aarteet
Kambodzassa tapahtuvan kirkon perheneuvonnan koulutuksen (Church Family Counselling) ja nuorisotyön tukemiseksi Evankelisen lähetysyhdistyksen (ELY ry) kautta.

su 14.6. 3. sunnuntai helluntaista Kutsu Jumalan valtakuntaan
Lasten ja nuorten yksinäisyyden ehkäisyyn Lasten ja nuorten keskus ry:n kautta.

la 20.6. Juhannuspäivä (Johannes Kastajan päivä) (Suomen lipun päivä) Tien raivaaja
Opiskelijoiden henkisen ja hengellisen hyvinvoinnin tukemiseen sekä yksinäisyyden ehkäisyyn Suomen Kristillisen Ylioppilasliiton kautta.

su 21.6. Luomakunnan sunnuntai (4. sunn. helluntaista) Vastuu luomakunnasta
Luonnononnettomuuksien tai poliittisten levottomuuksien vuoksi kotinsa jättäneiden pakolaisten auttamiseen Kirkon Ulkomaanavun kautta.

su 28.6. 5. sunn. helluntaista Armahtakaa!
Kieli- ja käännöstyön projektiin vainotun vähemmistökielen parissa Aasiassa Suomen ev.lut. Kansanlähetys ry:n kautta.

Päätösehdotus, kirkkoherra:

Kirkkoneuvosto hyväksyy kolehtisuunnitelman 1-6/2026.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin.

93. Suorituslisät 2026

94. Palkantarkistus

95. Koulutussuunnitelma

96. Kirkkoherra Juha Koivulahden sivutoimen työtuntien seuranta kesäkuu–joulukuu 2025

Kirkkoneuvosto puolsi kokouksessaan 12.12.2024 kirkkoherran sivutoimilupaa Panssariprikaatin sivutoimiseksi sotilaspastoriksi vuodeksi 2025. Sivutoimen hoitamisen suhteen edellytetään, ettei se haittaa kirkkoherran viranhoitoa ja että siihen liittyvät tehtävät kirkkoherra hoitaa etupäässä vapaapäivinä eikä työtuntimäärä ylitä 10 tuntia/kk. Lisäksi on edellytetty, että kirkkoherra raportoi kirkkoneuvostolle sivutoimen hoidosta puolivuositain.

Sivutoimen työtunteja on muodostunut jaksolla kesä-joulukuussa 2025 seuraavasti:

Kesäkuu	4 t
Heinäkuu	0 t
Elokuu	4 t
Syyskuu	8 t
Lokakuu	0 t
Marraskuu	0 t
Joulukuu	2 t (?)

Kaikki em. työtunnit kerryttäneet työtehtävät on hoidettu kirkkoherran vapaapäivinä tai muuten virkatöiden ulkopuolella, eivätkä ne ole haitanneet näin pieninä kuukausituntimäärinä varsinaista viranhoitoa. Sivutoimisuudesta ei heinä-, loka- eikä marraskuussa kertynyt yhtään työtuntia.

Päätösehdotus talouspäällikkö:

Kirkkoneuvosto merkitsee Koivulahden raportoinnin tiedoksi.

Päätös: Merkittiin, että kirkkoherra poistui kokouksesta ja puheenjohtajana toimi Jenni Rauhaniemi.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

97. Kirkkoherra Juha Koivulahden sivutoimilupa-anomus

”Tampereen hiippakunnan
tuomiokapituli

24.11.2025

Sivutoimilupa-anomus vuodeksi 2026

Olen toiminut kevästä 2015 Panssariprikaatin (PSPR) sivutoimisena sotilaspastorina. Tehtävä on palkkiotoiminen tarkoittaen prikaatin vakituisen sotilaspastorin sijaistamista lyhyissä työtehtävissä, joita olen hoitanut pääosin vapaapäivinäni asettaen etusijalle työtilanteeni Tammelassa. Tuomiokapituli on vuosittain määrittänyt sivutoimelle työtuntirajaksi maksimissaan 10 tuntia kuukaudessa.

Olen puolivuositain raportoinut sivutoimeni työtunneista Tammelan seurakunnan kirkkoneuvostolle. Viimeisellä jaksolla kesäkuusta marraskuun loppuun (6 kk) työtunteja kertyi yhteensä vain 16. Kolme näistä kuukaudesta oli 0-tuntisia. Työtunnit ovat muodostuneet pääosin kahdesta kenttämessusta, joista toisessa (kesäkuu) olin avustajana. Toisen (elokuu) näistä messuista toimitin varusmiehille Hätilän harjoitusalueella. Syyskuussa osallistuin koulutuspäivään, joka oli tarkoitettu prikaatin psykososiaaliselle tukiryhmälle. Sivutoimisena sotilaspappina kuulun ryhmään. Koulutus hyödyttää myös toimintaani Kanta-Hämeen henkisen huollon ryhmässä (HeHu).

Pidän edelleenkin tärkeänä, että minulla olisi mahdollisuus toimia sivutoimiluvalla Panssariprikaatin ovo-sotilaspastorina. Työtuntimäärät ovat taakse jääneellä jaksolla olleet pieniä ja näyttävät siltä jatkossakin. Tehtävä avaa mielenkiintoisen näköalapaikan nuorten ihmisten elämään ja heidän arvomaailmaansa ja on myös hyödyllinen verkostoitumisen ja yhteistyön näkökulmasta. Koen sotilaspapin tehtävät itselleni hyvin mielekkäinä myös siitä syystä, että ne tarjoavat mahdollisuuden kehittyä ammatillisesti ja tuovat näin vähän työllistävinä mukavaa vaihtelua normaaliin seurakuntatyön arkeen. Näin voin osallistua maanpuolustustyöhön. Sivutoimiluvan ansiosta minulle lasketaan toimesta muutama kertausharjoitusvuorokausi per vuosi.

Näistä syistä anon sivutoimilupaa vuodelle 2026 toimiakseni Panssariprikaatin sivutoimisena sotilaspastorina korkeintaan 10 tuntia kuukaudessa. Päätöksen sivutoimiluvan myöntämisestä tekee Tampereen hiippakunnan tuomiokapituli Tammelan seurakunnan kirkkoneuvoston antaman lausunnon pohjalta.

Kunnioittavasti,
Juha Koivulahti
kirkkoherra
Tammelan seurakunta”

Päätösehdotus talouspäällikkö:

Kirkkoneuvosto puoltaa kirkkoherra Juha Koivulahden sivutoimilupaa. Kirkkoneuvosto edellyttää, että sivutoimen tehtäviä tulee hoitaa seurakuntatehtävien ulkopuolella pääsääntöisesti vapaapäivinä, ja ettei sivutehtävän hoidosta aiheudu seurakunnalle kustannuksia.

Päätös: Merkittiin, että kirkkoherra oli poissa kokouksesta asian käsittelyn ajan ja puheenjohtajana toimi Jenni Rauhaniemi.
Päätösehdotus hyväksyttiin.

98. Rippikoulusuunnitelma 2026

Tavoitteet

Rippikoulu on keskeinen osa seurakunnan kasteopetusta. Rippikoulun tavoitteena on tarjota nuorelle riittävät tiedolliset ja kokemukselliset edellytykset henkilökohtaisen jumalasuhteen rakentumiselle sekä kasvattaa nuorella myönteistä asennetta seurakuntaa kohtaan ja innostaa tätä osallistumaan seurakunnan elämään sen itsenäisenä ja vastuullisena jäsenenä.

Käytännön toteutus

Rippikoulut toteutetaan julkaisun Suuri Ihme – Rippikoulusuunnitelma 2017 ja Tammelan seurakunnan rippikoulun ohjesäännön mukaisesti.

Rippikoulun kokonaistuntimäärä on 80. Rippikoulu koostuu itsenäisestä seurakunnan toimintaan tutustumisesta rippikoulukortin mukaisesti ja oman ryhmän kanssa suoritettavasta neljästä etukäteistapaamisesta, leirijaksosta, konfirmaatioharjoituksista ja konfirmaatiosta.

Vuoden 2026 rippikouluun on ilmoittautunut 59 nuorta. Vuonna 2011 ikäluokkaan kuuluu 55 nuorta.

Seurakunta järjestää vuonna 2026 kaksi rippikoulua:

- **Kesä 1** Eerikkilässä: 26 rippikoululaista
- **Kesä 2** Eerikkilässä: 27 rippikoululaista

Yhteistyötä huoltajaan ja nuoreen tiivistetään taataksemme turvallisemman rippikoulun nuorelle. Siksi ohjaaja ottaa puhelimitse yhteyttä jokaisen nuoren kotiin ennen leirijaksoa.

Rippikoulumaksu on 100 €, jota vastaan tarjotaan täysihoito lähijakson ja leirijakson aikana, rippiraamattu + katekismus. Sporttiriparista nuori maksaa 250 € (seurakunta kustantaa loppuosan SportFinin järjestämän rippikoulun kustannuksista).

Konfirmaatiokuvaus suoritetaan konfirmaatiopäivänä ennen konfirmaatiota ja konfirmoitava huoltajan kanssa tilaavat haluamansa kuvat (yhteis- ja/tai yksityiskuvan).

Konfirmaatiot pidetään su 7.6. ja 5.7. klo 10 Tammelan kirkossa.

Opettajat ja isokset

Opettajina toimivat: kirkkoherra Juha Koivulahti, kasvatuksen vastuupappi Hanna Tolonen, nuorisotyönohjaaja Pasi Simola, perhediakoni Heidi Sippo, kanttori Katja Korja ja (kesäteologi).

Isosia on mukana kuusi leiriä kohti. Ensimmäisen kesän isosille maksetaan palkkiota 20 €/pv, toisen kesän isosille 27 €/pv ja kolmannen kesän isosille 35 €/pv. Yövalvojalle maksetaan 50 €/yö.

Oppikirjat

Oppikirjana käytetään Raamattua, Katekismusta ja Virsikirjaa.

Suunnitelma liitteenä.

LAVA: päätöksellä on lapsiasiavaikutuksia. Suunnitelman mukainen toteutus tukee nuorten sitouttamista seurakuntayhteyteen.

Päätösehdotus, kirkkoherra:

Kirkkoneuvosto hyväksyy Tammelan seurakunnan rippikoulusuunnitelman vuodelle 2026.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin.

99. Kirkkoherran ja talouspäällikön viranhaltijapäätökset

Kirkkoherran päätös

7. Nina Åkerlundin palkkaaminen määräajaksi päiväkerhon ohjaajaksi

Päätösehdotus talouspäällikkö:

Merkitään tiedoksi.

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

100. Kirkkoherran ja talouspäällikön ajankohtaiset asiat

Kirkkoherra kertoi aiemmin päivällä olleesta tulevan Kanta-Hämeen rovastikunnan kirkkoherrojen palaverista 11.12.2025.

Talouspäällikkö kertoi 1.1.2026 voimaan tulevasta kirkkojärjestyksen muutoksesta, jolla on vaikutusta Tammelan kirkkovaltuuston jäsenmäärään. Ensi syksyn vaaleissa valtuutettuja valitaan vähintään 17.

Kevään kokousaikoja:

Kirkkoneuvosto 29.1., 5.3., 31.3., 23.4., 28.5. ja 11.6.

Kirkkovaltuusto 21.5.

Taloustyöryhmä 22.1.

Päätösehdotus talouspäällikkö:

Merkitään tiedoksi.

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

101. Muut asiat

102. Muutoksenhakumenettely ja kokouksen päättäminen

Päätösehdotus kirkkoherra:

Kirkkoneuvosto antaa oikaisuvaatimusohjeet.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin.
Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 18.55.

OIKAISUVAATIMUSOHJEET JA VALITUSOSOITUS

1 MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Valmistelua ja täytäntöönpanoa koskevat muutoksenhakukiellot

Seuraavista päätöksistä ei kirkkolain (652/2023) 12 luvun 4 §:n mukaan saa tehdä kirkollisvalitusta eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 2 luvun 6 §:n 2 momentin nojalla hallintovalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, hankintalaki) 146 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan hankintalain mukaista valitusta ei voi tehdä päätöksestä tai muusta ratkaisusta, joka koskee yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua.

Pöytäkirjan pykälät: 86,87,90,91,96,97,99,100,101,102

Oikaisuvaatimusoikeudesta aiheutuva valituskielto

Koska päätöksestä voidaan tehdä kirkkolain 12 luvun 1 §:n 1 momentin mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla:

Pöytäkirjan pykälät: 88, 89,92,95,98,

Erikseen säädettyt muutoksenhakukiellot

1. Viranhaltija ei saa valittamalla hakea muutosta viranomaisen päätökseen lain evankelis-luterilaisen kirkon viranhaltijasta (viranhaltijalaki) 73 §:n mukaan viranomaisen päätökseen evankelis-luterilaisen kirkon virkaehtosopimuksista annetun lain 2 §:ssä tarkoitetussa asiassa eikä saattaa sitä oikaisuvaatimuksin tai hallintoriita-asiana ratkaistavaksi, jos hänellä taikka viranhaltijayhdistyksellä on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa. Mitä tässä momentissa säädetään, sovelletaan vain viranhaltijaan, joka on jäsenenä sellaisessa viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa, tai sen alayhdistyksessä.
2. Muutosta ei saa erikseen hakea oikaisuvaatimuksella tai kirkollisvalituksella päätökseen, joka koskee viranhaltijalain 62 §:n väliaikaista viran toimituksesta pidättämistä.
3. Seurakunnan jäsenellä ei ole oikeutta tehdä oikaisuvaatimusta tai valitusta kirkkolain 12 luvun 5 §:n 1 momentin mukaan kirkkoneuvoston päätöksestä, jos se koskee toiseen henkilöön kohdistuvaa diakoniaa, kristillistä kasvatusta tai opetusta.
4. Valittamalla ei saa hakea muutosta oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 2 luvun 6 §:n 2 momentin mukaan päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa. Valittamalla ei myös saa hakea muutosta hallinnon sisäiseen määräykseen, joka koskee tehtävän tai muun toimenpiteen suorittamista.
5. Muun lainsäädännön mukaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Pöytäkirjan pykälät ja valituskieltojen perusteet: 93,94,

Hankintoja koskevat muutoksenhakukiellot

Hankintaa koskevista päätöksistä ei kirkkolain 24 luvun 8 a §:n 2 momentin nojalla saa tehdä kirkkolain mukaista oikaisuvaatimusta eikä kirkollisvalitusta, jos asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan. Asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan, jos hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnysarvon. Kansalliset kynnysarvot ilman arvonnalisäveroa laskettuna ovat:

- 60 000 € (tavarat ja palvelut sekä suunnittelukilpailut);
- 150 000 € (rakennusurakat);
- 400 000 € (hankintalain liitteen E 1–4 kohdassa tarkoitetut sosiaali- ja terveyspalvelut);
- 300 000 € (hankintalain liitteen E 5–15 kohdassa tarkoitetut muut erityiset palvelut) ja
- 500 000 € (käyttöoikeussopimukset).
-

Pöytäkirjan pykälät:

2 OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Oikaisuvaatimusviranomaisen ja -aika

Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen:

Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään ja yhteystiedot:

Tammelan kirkkoneuvosto

Käynti- ja postiosoite: Tammelantie 29, 31300 Tammela

Sähköposti: tammelan.seurakunta@evl.fi

Pöytäkirjan pykälät:

Oikaisuvaatimus on tehtävä **14 päivän kuluessa** siitä, kun asianosainen on saanut tiedon päätöksestä. Oikaisuvaatimusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Seurakunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on julkaistu yleisessä tietoverkossa. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimuksen voi omalla vastuullaan lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti. Oikaisuvaatimuksen on oltava perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköinen viesti katsotaan saapuneeksi viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi:

- oikaisuvaatimuksen tekijän nimi ja tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi
- tiedot oikaisuvaatimuksen kohteena olevasta päätöksestä
- millaista oikaisua päätökseen vaaditaan
- millä perusteilla oikaisua päätökseen vaaditaan.

3 HANKINTAOIKAISU

Hankintaoikaisun tekeminen

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön asianosainen voi tehdä hankintayksikölle kirjallisen hankintaoikaisun (hankintalaki 132–135 §). Hankintaoikaisu toimitetaan hankintayksikölle.

Hankintayksikkö: Tammelan seurakunta, kirkkoneuvosto

Käynti- ja postiosoite: Tammelantie 29, 31300 Tammela

Sähköposti: tammelan.seurakunta@evl.fi

Hankintaoikaisu on tehtävä **14 päivän kuluessa** siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Oikaisuvaatimusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei sen näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa viestin katsotaan saapuneen vastaanottajalle sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, ellei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, minkä takia sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin. Hankintaoikaisun on oltava perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Hankintaoikaisun voi omalla vastuullaan lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti.

Hankintaoikaisun sisältö

Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi:

- oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi
- tiedot hankintaoikaisun kohteena olevasta päätöksestä
- millaista oikaisua päätökseen vaaditaan
- millä perusteilla oikaisua päätökseen vaaditaan.

Hankintaoikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, elleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.

4 VALITUSOSOITUS

a) Kirkollis- ja hallintovalitukset

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella.

Valitusviranomainen ja yhteystiedot:

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Arvi Kariston katu 5 (käyntiosoite)
Postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 HÄMEENLINNA
Sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Kirkollisvalitus, pöytäkirjan pykälät:

Hallintovalitus, pöytäkirjan pykälät:

Valitusaika on **30 päivää** päätöksen tiedoksisaannista.

Muutoksenhakuajan laskeminen

Valitusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Seurakunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä siitä, kun pöytäkirja on julkaistu yleisessä tietoverkossa. Jos muutoksenhakuajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

b) Valitus markkinaoikeuteen

Valitus on tehtävä kirjallisesti **14 päivän kuluessa** siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen. Valitusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta.

Jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen hankintalain 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa, valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun tarjoaja on saanut tiedon päätöksestä valitusosoituksineen.

Valitus markkinaoikeudelle on tehtävä viimeistään kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Ehdokkaan tai tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä oheisasiakirjoineen tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei sen näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa viestin katsotaan saapuneen vastaanottajalle sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka takia sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Hankinta-asiaan muutosta hakevan on lisäksi kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön ilmoittamaan osoitteeseen viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Hankintayksikön yhteystiedot ovat edellä hankintaoikeusasiaa koskevassa kohdassa.

Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella voidaan saattaa hankintalaissa tarkoitettu hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan. Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee 1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua, 2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin hankintalain 75 §:n nojalla tai 3) sitä, että hankintalain 93 §:ssä tarkoitettua kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia. Asia voidaan saattaa markkinaoikeuden käsiteltäväksi, jos hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnyksen.

Markkinaoikeuden yhteystiedot

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle osoitettuna osoitteeseen:

Postiosoite: **Radanrakentajantie 5, 00520 HELSINKI**

Käyntiosoite: **Tuomioistuimet-talo, Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki**

Puhelinvaihe: 029 564 3300

Faksi: 029 564 3314

Sähköpostiosoite: markkinaoikeus@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

5 VALITUKSEN SISÄLTÖ JA LIITTEET, VALITUSASIAKIRJOJEN TOIMITTAMINEN JA OIKEUDENKÄYNTIMAKSU

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava:

- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää
- sähköpostiosoite, jos valitusviranomaisen päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä valitusviranomaiselle.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksensä tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on esitettävä valtakirja. Jollei valitusviranomainen toisin määrää, valtakirjaa ei kuitenkaan tarvitse esittää oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 32 §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa.

Valitusasiakirjojen toimittaminen

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusajassa päätöksessä mainitulle valitusviranomaiselle. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköinen viesti katsotaan saapuneeksi viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Oikeudenkäyntimaksu

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu, jollei lain 5, 7, 8 tai 9 §:stä muuta johdu. Tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta annetun oikeusministeriön asetuksen (1383/2018) 1 §:n mukaan oikeudenkäyntimaksu hallinto-oikeudessa on 270 € ja markkinaoikeudessa 2 120 €. Käsitelymaksu markkinaoikeudessa on kuitenkin 4 240 €, jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoonaa euroa ja 6 350 €, jos hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa. Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista löytyy täältä: [Maksut – Tuomioistuinlaitos \(oikeus.fi\)](#)

Yksityiskohtainen valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.